

Kriisikö muutoksen edellytys?

Matti Salo

Kuten tiedotusvälineet ovat kertoneet nyt 24.9. tätä kirjoittaessani TYKS:n anestesialääkärικunnasta on 20.-21.9. irtisanoutunut 13 erikoislääkärinä ja 11 erikoistuvaa lääkäriä sekä yksi erikoislääkärisijaiseksi tuleva on peruuttanut tulonsa. Irtisanoutumisista ensimmäinen laukeaa 4.10., seuraava 22.10., mutta pääosa irtisanoutumisista laukeaa 19.-20.11.

Kaikkiaan TYKS:ssä on 37 anestesialääkärin virkaa, joista kaksi on sivutoimista (päätoimi yliopistolla) ja 35 ovat päätoimisia (4 oyl, 20 el, 1 tilapäinen el ja 10 eval). Lisäksi meillä on erikoislääkäreitä ja erikoistuvia lääkäreitä eri tyyppisinä loma-, tutkimusvapaa- ja muina sijaisina. Aikaisemmin kesällä meiltä siirtyi yksi osastonylilääkäri Helsinkiin, mikä on normaalia paikanvaihdoista. Lisäksi nyt syyskuun puolivälissä siirtyi yksi erikoislääkäreistämme yksityissektorille, toinen siirtyi lokakuun alusta ja kolmas joulukuun alusta. Edellä mainituista 4 virasta meillä on kolmessa sijainen. Helmikuun 2001 alusta sairaalaa yli 31 vuotta palvellut erikoislääkäri siirtyy eläkkeelle. Siten, jos nyt aikana 20.-21.9. tapahtuneet irtisanoutumiset laukeavat, TYKS on todellisessa kriisissä. Jäljelle jääneiden, osin osa-aikaisten anestesialääkärin turvin emme pysty hoitamaan edes päivystystoimintaa muusta puhumattakaan.

Perussyynä tilanteeseen on se, ettei TYKS:ssä yksikköjen ponnisteluista huolimatta ole saatu resursseja sairaanhoidon kehitystä vastaavasti, ja että virkaehtosopimusten mukainen palkkaus toteutuu palkkahaarukan alalaitaan painottuen. Lisäksi käytännössä on ollut mahdotonta nostaa jo pitkäänkin työskennelleiden ja eri tavoilla pätevöityneiden palkkoja. Tilannetta korostaa vielä se, että muutoksessa, jossa lääkärin virkaehtosopi-

muksessa palkkahaarukat yhtenäistettiin, Turussa korotukset yhtenäiseen palkkahaarukkaan toteutuivat pitkälti alalaitaan. Turkuhan kuului lääkärin palkkauksessa aikaisemmin toiseen kalleusluokkaan. TYKS:n henkilöstöpolitiikassa on lisäksi monissa suhteissa noudatettu turhankin jäykkää määräysten soveltamista. Saman aikaisesti jo alunperin alimitoitettut budjetit ylittyvät. Kaiken aikaa vaaditaan säästöjä ja lehdistä on saanut lukea, miten taas on mennyt rahaa liikaa.

Pohjimmiltaan kaiken takana on sairaanhoidossa tapahtunut kehitys. Hoidetaan vaikeammin sairaita ja huonokuntoisempia potilaita. Raskain osa hoidosta tehdään sairaalassa varsin intensiivisesti hoitopäivien lukumäärä minimoiden. Anestesia- ja leikkaustekniikat ovat kehittyneet, minkä ansiosta hoitotulokset parantuvat. Tekniikat ovat kuitenkin aikaisempaa vaativampia ja hoitohenkilökuntaa sitovampia. Myös anestesiologien toimintakenttä on kasvanut TYKS:ssä. Uusia tehtäviä on tullut vain vähäisten lisäresurssien turvin. TYKS ei ole pysynyt resursoinneissaan eikä organisaatiossaan tämän kehityksen mukana. Yksikömmä on tehnyt vuosien mittaan lukuisia esityksiä ja käynyt neuvotteluja, mutta tulokset ovat olleet vähäisiä. Viimeisen puolentoista vuoden ajan kohennusta tilanteeseen on haettu varsin intensiivisesti, mutta konkreettista parannusta ei ole saatu aikaan.

Näyttääkin siltä, että tällaisen kriisin ratkaisemiseen tarvitaan kriisi. Jo keväällä vakuutettiin, että TYKS:n henkilöstöpolitiikka käännetään inhimillisempään suuntaan. Nyt irtisanoutumisten tapahduttua hallinto on kiitettävän nopeasti aloittanut neuvottelut ja lähtenyt etsimään ratkaisua, jossa kohdallamme on kaksi pääelementtiä: palk-

kauksen toteuttaminen lääkäri-VES:ssä sovitulla tavalla ja lisävirkojen saaminen.

Uskon, että pääsemme TYKS:ssä ratkaisuun. Tämä on TYKS:iä ajatellen ainoa mahdollisuus. Pois lähteneiden osalta joudumme supistamaan toimintaamme siksi aikaa, että saamme kriisin laukeamisen jälkeen puuttuvien anestesia lääkärien virat täytetyksi. Jo nyt olemme sopineet kirurgiassa 2 leikkaussalin sulkemisesta loppuvuodeksi.

Kun edellä kuvatut puutteet on korjattu, TYKS on hyvä työpaikka. Meillä on hyvä yksikkö, hyvä ja yhtenäinen henkilökunta. Vaikeudet voitettuamme olemme hyvä vaihtoehto monipuolista ja haasteellista anestesiatyötä haluaville.

Matti Salo, professori, va ylilääkäri
TYKS, anestesiologian ja tehohoidon yksikkö
Sähköposti: matti.salo@tyks.fi

Kuva: Seppo Lauritsalo